

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1.1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων: (α) **Θολωτοί τάφοι**, (β) **Μουσείο Αλεξάνδρειας**, (γ) **Οίκος της Ομηρικής Εποχής**, (δ) **Πατρίκιοι**, (ε) **Σύγκλητος**

[μονάδες 25]

ΘΕΜΑ Α1.2

Να βάλετε τα παρακάτω γεγονότα σε σωστή χρονολογική σειρά: (α) **Ίδρυση της Αλεξάνδρειας στην Αίγυπτο από τον Μ. Αλέξανδρο**, (β) **εκστρατεία του βασιλιά της Ηπείρου Πύρρου στη Σικελία**, (γ) **ίδρυση της Ρώμης**, (δ) **εξοστρακισμός του Κίμωνα** (ε) **διάταγμα του Καρακάλλα**,

[μονάδες 5]

ΘΕΜΑ Α1.3

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω φράσεις ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ). Όσες χαρακτηρίσετε λανθασμένες να τις επαναδιατυπώσετε, γράφοντας τη σωστή απάντηση.

- (α) Το «μετοίκιο» ήταν το αντίτιμο της ελεύθερης εισόδου των Αθηναίων πολιτών στο θέατρο.
- (β) Η Θρησκεία στην αρχαία Αίγυπτο ήταν μονοθεϊστική.
- (γ) Ο Θεσμός των πόλεων-κρατών διευκόλυνε την ένωση των Ελλήνων σε ένα ενιαίο κράτος.
- (δ) Σε γενικές γραμμές η χρονική ακολουθία των παρακάτω πολιτευμάτων είναι η εξής: 1.βασίλεια, 2.αριστοκρατία, 3.τυραννίδα 4.ολιγαρχία.
- (ε) Η σημασία της χρηματικής αποζημίωσης για τους κληρωτούς άρχοντες στην αρχαία Αθήνα ήταν μεγάλη, διότι χάρη στο μέτρο αυτό μπορούσαν να συμμετάσχουν άνετα στην εξουσία και πολίτες των λαϊκών στρωμάτων

[μονάδες 10]

ΘΕΜΑ Α2.1.

- (α) Γιατί η Ρόδος αναπτύχθηκε κατά τα ελληνιστικά χρόνια;
(β) Πότε και πώς οδηγήθηκε σε οικονομικό μαρασμό;

[μονάδες 10]

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Β1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και το παράθεμα που ακολουθεί

- (α) να παρουσιάσετε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε η Α' Αθηναϊκή συμμαχία.
(β) Συμφωνείτε με την άποψη που διατυπώνεται στο σχολικό σας εγχειρίδιο ότι «*τη συμμαχία οι Αθηναίοι τη χρησιμοποίησαν ως μέσο επικράτησης και κυριαρχίας*»; Να αιτιολογήσετε την απάντησή

σας, λαμβάνοντας υπόψη τους λόγους για τους οποίους οι Αθηναίοι προχώρησαν στην ίδρυση της συμμαχίας.

[μονάδες 25]

Η ίδρυση της συμμαχίας

«Οι Αθηναίοι ανέλαβαν, έτσι, την αρχηγία με τη θέληση των συμμάχων [...]. Όρισαν ποιοι από τους συμμάχους έπρεπε να συνεισφέρουν χρήματα και ποιοι να προμηθεύουν καράβια για την αντιμετώπιση των βαρβάρων. Σκοπός, έλεγαν ήταν να λεηλατήσουν τις κτήσεις του Βασιλέως, αντίποινα για όσα είχαν πάθει. Για πρώτη φορά, τότε, οι Αθηναίοι όρισαν Ελληνοταμίες που πήγαιναν και εισέπρατταν τον φόρο. Έτσι, ονομάστηκε τότε η εισφορά. [...] ταμείο ήταν η Δήλος και οι συνελεύσεις της συμμαχίας γίνονταν στο Ναό».

[Θουκυδίδης, Α, 96]

ΘΕΜΑ Β2

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και τα παραθέματα που ακολουθούν:

(α) Να αποτιμήσετε το ρόλο που κατείχε η θρησκεία στην καθημερινή ζωή των Ρωμαίων κατά τους παλαιότερους χρόνους.

(β) Ποια σημαντική αλλαγή συνέβη στις λατρευτικές συνήθειες των Ρωμαίων κατά τα χρόνια της αυτοκρατορίας του Αυγούστου;

[μονάδες 25]

ΚΕΙΜΕΝΟ Α: Η θρησκεία κατά τους παλαιότερους χρόνους

«Ο άνθρωπος έχει το θεό κοντά του. Είναι παρών, σαν άλλη συνείδηση, σε όλες του τις πράξεις. Δίπλα του, μέσα στο σπίτι του, μέσα στο χωράφι του, έχει προστάτες -για να του παρασταθούν στις δυσκολίες της ζωής- και δικαστές -για να τιμωρήσουν τα παραπτώματά του. Οι Εφέστιοι θεοί, λένε οι Ρωμαίοι, είναι θεοί φοβεροί, που τιμωρούν τους ανθρώπους και επαγρυπνούν για όλα όσα γίνονται μέσα στο σπίτι [...]. Αποκαλούσαν την εστία αγνή και πίστευαν ότι απαιτούσε αγνότητα από τους ανθρώπους. Καμιά μιανή σκέψη δεν επιτρεπόταν να γίνει μπροστά της».

[Fustel de Coulanges, Η αρχαία πόλη, σ.149-150]

ΚΕΙΜΕΝΟ Β: Θρησκεία και τέχνη στην εποχή του Αυγούστου

«Ένα θρησκευτικό κύμα ανεβαίνει σιγά-σιγά, κατακτώντας διαρκώς και περισσότερες καρδιές και κερδίζοντας τη μια νίκη μετά την άλλη πάνω στον ορθολογισμό και την επιστήμη. Το φαινόμενο αυτό γίνεται ίσως σαφέστερα αντιληπτό στην ανάπτυξη της λατρείας των αυτοκρατόρων [...] Ήδη από την αρχαιότητα επικρατούσαν ιδέες για τη θεοποίηση και τη λατρεία ανθρώπων. Γενικά επικρατούσε η πίστη ότι σε μια κρίσιμη στιγμή θα επέστρεφε στη γη ο Θεάνθρωπος - Σωτήρας. Μπορεί να εμφανιζόταν με τη μορφή ενός θεού που πάσχει για τον μπορεί ακόμη να ερχόταν σαν ο θεικός νικητής του κακού πού θα πλημμύριζε με φως το σκοτάδι, μέσα στο οποίο είχε βυθιστεί η ανθρωπότητα. Με τέτοιες αντιλήψεις είχαν ανατραπεί οι σύγχρονοι του Αύγουστου [...]».

[Rostovtzeff Μ., Ρωμαϊκή Ιστορία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1984]

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ